

Het doden van dieren: *ja, mits, of nee, tenzij*?

Elsbeth Stassen

Hoogleraar Dier en Samenleving

Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren

■ Art 43:

'het is verboden dieren te doden in andere dan bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen'

■ Art 44:

'stelt regelen ten aanzien van dodingsmethodes en personen'

- personen
- technieken
- uitzonderingen

Art 43:

'het is verboden dieren te doden in andere dan bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen'

nee, tenzij

voortvloeiend uit de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier

Afwegingskader:

- ❖ Is het doden in het belang van het dier?
- ❖ Is het in het belang van de mens of van een geaccepteerde praktijk?
- ❖ Zijn er alternatieven voor het doden van dieren (denk bijv aan alternatieven voor 'overschot' dieren, behandelingsmethodes etc)?

Wet dieren (2013)

- *Art 1.3* de intrinsieke waarde van het dier wordt erkend
- *Art 1.4* zorgplicht
- *Art 2.10* doden van dieren: *nee, tenzij* de bedrijfsmatige productie van dierlijke producten of in andere maatregelen van bestuur aangewezen gevallen
 - *Art 2.10.3c* situaties waarin het is toegestaan dieren te doden
 - *Art 2.10.4* toegestaan zonder voorafgaande bedwelming volgens de israëlische of islamitische ritus

De wetgever (GWWD) gaat uit van de veronderstelling dat het doden van dieren acceptabel is indien:

- Het dier uitzichtloos lijdt
- Ter waarborging volksgezondheid
- Voor de productie van vlees
- Andere redenen dienen uitgewerkt te worden in een Algemene Maatregel van Bestuur.

Door wie en hoe wordt dat aangepakt?

Maatschappelijke opvattingen over het doden van dieren in een veranderende samenleving?

- Religieuze en spirituele denkwijzen
- Multicultureel
- Verstedelijking
- Individualisering
- Vervreemding veehouderij en natuur
- Functies van dieren
- Mogelijkheden behandeling

Bepalen denken mens over acceptatie van doden dieren

Landelijk onderzoek:

1. Wanneer is doden dieren acceptabel?
2. Waarom is doden dieren acceptabel?

Resultaten:

'acceptabele' redenen voor doden dieren

- Wanneer dier ongeneeslijk ziek is en ernstig lijdt (95%)
- Wanneer vee wordt gehouden voor de vleesproductie (80%)
- Wanneer dieren een groot risico vormen voor de gezondheid en de veiligheid van mensen (76%)
- Wanneer dieren een risico vormen voor de verspreiding van dierziekten (72%)
- Wanneer paarden worden geslacht voor vlees (49%)
- Wanneer er een tekort aan voedsel is in natuurgebieden, waardoor dieren zullen verhongeren, dan is het doden van een aantal dieren (voor: 37.5%, tegen 36%)

‘Felix, de 15 jarige kat van mevrouw de Vries, heeft kanker die niet behandeld kan worden. Zij wil het dier laten inslapen. Vindt u dat aanvaardbaar?’

‘Een Labrador van twee jaar is aangereden. Hij heeft een botbreuk, die alleen met een dure operatie behandeld kan worden. Zijn baas zit echter in de bijstand en kan deze operatie niet betalen. Daarom verzoekt hij de dierenarts om de hond in te laten slapen. Vindt u het doden van deze hond aanvaardbaar?’

‘Een manegepaard heeft een gewrichtsaandoening. Deze aandoening is te behandelen. De behandeling is wel duur. Omdat het genezingsproces lang zal duren, kan het paard bovendien drie maanden niet worden bereden. De manegehouder besluit dan ook om het paard te laten slachten.

Vindt u het doden van het paard om deze redenen aanvaardbaar?’

‘Op een varkensbedrijf wordt varkenspest geconstateerd. Alle varkens op dat bedrijf en de omliggende bedrijven worden uit voorzorg gedood en vernietigd.

Vindt u het aanvaardbaar om de niet-zieke varkens op de omliggende bedrijven te doden en te vernietigen vanwege de economische belangen van de export?’

Doden dieren om culturele of religieuze redenen?

- Stierenvechten
- Geitjes gooien
- Ganstrekken, carnavalsdinsdag in Grevenbicht

- Halal en Kosher (Islamitische en Joodse rite):
 - >2 miljoen rund, schaap, geit, pluimvee, eend, duif, konijn
 - Uitzondering 93/119/EC, art 44 GWWD; besluit ritueel slachten en art 2.10.4 Wet dieren
 - Kamer debat, voorstel op verbod, 22 juni 2011 amendement op verbod. Toegestaan indien niet meer dierenleed. Bewijslast bij religieuze groeperingen. Beoordeling wetenschappelijk en EFSA.

Overwegingen bij doden:

Het dier:

- Welzijn dier
- Eigen waarde dier
- **Respect voor leven**

De context:

- Belang eigenaar, samenleving
- Functie dier
- Mogelijkheden voor behandeling
- Overwegingen beïnvloed door verschillen in gender, leeftijd en opleiding

Conclusies:

- *Respect voor het leven* belangrijkste morele overweging tegen het doden van dieren
- Vier redenen (ernstig lijden, volksgezondheidsrisico, dierlijke producten en verspreiding dierziekten) voor doden van dieren acceptabel
- Wetgeving onduidelijk wie gezelschapsdier mag doden
- Wetgeving onduidelijk welke redenen acceptabele redenen zijn voor het doden van gezelschapsdieren
- Kosten spelen belangrijke rol omgang zieke, zwakke en gewonde dieren
- Context waarin dier gehouden wordt is bepalend voor de acceptatie van het doden van dieren

Afwegingskader euthanasie gezelschapsdieren

KNMvD

